

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **A. B.**, nar. X, st. příslušnost G.,
zastoupen Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem
sídlem Havlíčkovo nám. 189/2, Praha 3

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Konstatoval, že žalobce je státním příslušníkem G., která se ve smyslu § 2 vyhlášky ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, považuje, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie, za bezpečnou zemi

původu. Žalobce neprokázal, že G. nelze v jeho případě považovat za bezpečnou zemi původu. V případě problémů s věřiteli má žalobce možnost využít prostředky ochrany v zemi původu. Obavy žalobce kvůli jeho členství ve straně Sjedinčené národní hnutí nejsou ničím opodstatněné, neboť G. je svobodnou a demokratickou zemí a žalobce tam kvůli svému členství ve straně žádným problémům nečelil. Se situací bývalého prezidenta Saakašviliho žalobcova situace není srovnatelná.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Namítá, že problémy, které mají v Gruzii členové Sjedinčené národní strany, nemohou být odbyty tvrzením, že jde o standardní trestní stíhání pro korupci. Z veřejně dostupných zpráv na internetu je zřejmé, že např. trestní proces proti bývalému prezidentu Saakašvilimu je politicky motivovaný, zcela účelový, navíc se ani primárně netýká korupce v běžném slova smyslu (=brání úplatků), nýbrž spíše kriminalizuje jeho některé sporné kroky v rámci výkonu jeho prezidentských pravomocí. Podstatné ovšem je, že jde o proces v rámci jasně „selektivní spravedlnosti“ a není stíhán pouze on, nýbrž i další členové jeho strany (tj. někteří z těch, kteří po změně politických poměrů zůstali bývalému prezidentovi věrní). Žalobce odkazuje na článek z internetového portálu civil.ge s názvem „*Complicated: Guide to Saakashvili's Jail Controversy*“.
3. Žalobce dále uvádí, že v dnešní zjitřené době je třeba klást zvlášť obezřetný důraz na aktuálnost zpráv o situaci v zemi původu. Žalovaný proto byl povinen vyčkat na vydání aktuálních zpráv organizací Freedom House, Amnesty International a Ministerstva zahraničních věcí USA, což však neučinil, čímž zatížil své rozhodnutí vadou. Navrhuje proto, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že v rámci správního řízení žalobce vypověděl, že nikdy v souvislosti s členstvím v politické straně Sjedinčené národní hnutí neměl ve vlasti žádné problémy a pouze od manželky a dalších přátel se dozvěděl, že členové této strany jsou na demonstracích bití a různě jinak popotahováni a že se obává, že toto by se mohlo týkat i jeho. Tuto obavu nelze dle žalovaného považovat za relevantní. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

5. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
6. Žaloba **není** důvodná.
7. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu *stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:*
 1. obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,

2. *který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,*
 3. *který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a*
 4. *který umožňuje činnost právnickým osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*
8. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, *jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.* V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se *neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.* Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
9. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je směrnice č. 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“). Ta v bodu 40 své preambule uvádí, že *pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.* Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. ČR zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 7 tohoto ustanovení *Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.*
10. Pokud žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „*hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Aby žadatel toto důkazní

břemeno unesl, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.

11. V žalobě žalobce poukazuje na obavy z pronásledování osob spjatých se Sjdnocenou národní stranou. Tyto obavy ovšem v žalobě vyvozuje výhradně z perzekuce bývalého prezidenta Saakašviliho, přičemž stíhání mají být dle žalobce i další členové jeho strany. Svá tvrzení však o žádný konkrétní podklad neopírá.
12. Krajský soud se již v rámci rozhodování o odkladném účinku žaloby seznámil s obsahem článku, na který žalobce poukazuje prostřednictvím internetového odkazu. Vyplyvá z něj, že okolnosti trestního stíhání bývalého prezidenta Saakašviliho se skutečně mohou jevit nestandardními, o postupu státních orgánů vůči jiným členům strany, ať již současným či bývalým, se však článek nezmiňuje. Vyšetřovány pak dle článku byly pouze ty osoby, které bývalému prezidentovi pomáhaly při utajení návratu do Gruzie, což není případ žalobce. Uvedený článek ani žádné jiné podklady žalobce v průběhu správního řízení žalovanému nedoložil, ač byl od počátku řízení zastoupen advokátem.
13. Ve správním řízení pak žalobce sice prezentoval obavy z pronásledování z důvodu členství ve Sjdnoceném národním hnutí. Zároveň ovšem sdělil, že byl pouze řadovým členem strany, za stranu nikdy nekandidoval, ve vlasti nikdy žádné problémy kvůli svému členství ve straně neměl, o popotahování a bití na demonstracích ví pouze z doslechu a do ČR přicestoval proto, aby vydělal peníze na splátku dluhů.
14. Za této situace proto žalovaný nepochybil, pokud vycházel z aktuální informace „Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z října 2021, podle níž v Gruzii nedochází obecně a soustavně k pronásledování ani mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení a poslední prezidentské i parlamentní volby proběhly přes dílčí problémy s transparentností v souladu se základními svobodami a zásadami politické soutěže (přičemž v těch parlamentních v říjnu 2020 získala strana Sjdnocené národní hnutí více než 27 % voličských hlasů a je proto druhou nejsilnější stranou). Rovněž úvaha žalovaného, že strana má tisíce členů a žádné rozsáhlé perzekuce proti členské základně nebyly zaznamenány (přičemž žalobce se nemůže připodobňovat k bývalému prezidentovi Saakašvilimu, neboť byl pouze řadovým členem strany a nikdy neměl kvůli členství ve straně žádné problémy), je za daných okolností odpovídající. Žalobce neosvědčil nic, z čeho by alespoň náznakem vyplývala hrozba pronásledování či vážné újmy členů strany Sjdnocené národní hnutí v Gruzii.
15. Žalovaný dále dle žalobce pochybil tím, že nevyčkal na vydání nových aktuálních zpráv organizací Freedom House, Amnesty International a Ministerstva zahraničních věcí USA.
16. K tomu je nejprve třeba předeslat, že v případě použití institutu bezpečné země původu žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Obecně stačí, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využije informace zdůvodňující naplnění jednotlivých zákonných podmínek pro zařazení dané země na seznam bezpečných zemí původu. Právě v tom spočívá procesní zjednodušení, které se pojí s aplikací institutu bezpečných zemí původu.
17. Teprve pokud by žalobce doložil, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil

relevanci tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. To ovšem žalobce, jak je ze shora uvedeného patrné, neučinil.

18. Dále obecně platí, že žalovaný musí dodržet požadavky na pravidelnost přezkumu statusu bezpečné země původu podle čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice ve spojení s § 86 odst. 4 zákona o azylu. Musí tudíž přezkoumat bezpečnost země alespoň jednou za kalendářní rok. Musí též soustavně sledovat situaci v bezpečné zemi původu a v případě náhlých či významných změn situace zvážit přehodnocení bezpečnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 Azs 161/2022 – 56). Tyto požadavky žalovaný dle krajského soudu dodržel – hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu z října 2021 vychází ze zpráv žalobcem jmenovaných institucí, které byly ke dni hodnocení aktuální.
19. Zprávy uvedených institucí se každoročně aktualizují, jiné informace o zemi původu vychází průběžně po celý rok. V jakémkoliv okamžiku by proto žalovaný teoreticky mohl s rozhodnutím vyčkávat na nové aktuální informace o zemi původu. Ani ve standardním řízení o žádosti o mezinárodní ochranu však toto po žalovaném dle krajského soudu vyžadovat nelze. Výjimku představují náhlé či významné změny situace v zemi původu – pokud k takovým změnám dojde, měl by žalovaný jejich dopad v průběhu řízení řádně vyhodnotit. Předpokladem pro takový postup ovšem je, že se změna dotýká žadatele v jeho individuální situaci.
20. Jak již krajský soud uvedl shora, samotná skutečnost perzekuce bývalého prezidenta Saakašviliho není natolik významnou změnou v zemi původu, která by v situaci žalobce vedla k nutnosti závěr o bezpečnosti Gruzie přehodnotit. Žalobce dále poukazoval na množící se obavy z ruského vojenského zásahu proti Ukrajině, které byly v době správního řízení predikcí, která se po vydání napadeného rozhodnutí naplnila. Pokud by krajský soud zjistil, že by vojenskou agresí Ruské federace vůči Ukrajině byla bezpečnost Gruzie ve smyslu procedurální směrnice a zákona o azylu přímo ohrožena, musel by s ohledem čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice tuto skutečnost v průběhu soudního řízení zohlednit. Tomu ovšem nic nenasvědčuje – krajskému soudu nejsou známy žádné informace o tom, že by válka na Ukrajině ovlivnila postavení členů Sjdnocného národního hnutí v Gruzii nebo se projevila jiným významným způsobem z hlediska bezpečnosti Gruzie, a nic relevantního k tomu nedokládá ani žalobce.
21. Lze tedy shrnout, že označení Gruzie za bezpečnou zemi původu zvýšilo důkazní břemeno a břemeno tvrzení na straně žalobce. Bylo na něm, aby uvedl natolik ucelená, přesvědčivá a relevantní fakta, aby z nich bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování či vážné újmy v zemi původu (přímo ke Gruzii srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2020, č. j. 6 Azs 62/2020 – 27, ze dne 29. 6. 2022, č. j. 2 Azs 30/2022 – 44, nebo ze dne 9. 11. 2022, č. j. 6 Azs 348/2021 – 20). To však žalobce neučinil, uváděné skutečnosti neprokazují, že by v případě žalobce nebylo možné považovat Gruzii za bezpečnou zemi původu, resp. že by jako řadový člen druhé nejsilnější politické strany v Gruzii měl čelit pronásledování či hrozbě vážné újmy.

V. Závěr a náklady řízení

22. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

23. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 31. ledna 2023

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce